

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕ ΣΤΗ ΛΑΡΙΣΙΑ ΤΟ 7^Ο ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ

Πάνος Σόμποπος: Η βεντέτα οδηγεί σε συμφορές και σε καταστροφή

Χρειάζεται "σταυροφορία" κατά της οπλοκατασχής και παραμέριση του πολιτικού κόστους τόνισε ο βετεράνος δημοσιογράφος

• Του Κωνσταντίνου Κοντοκώστα

Στην Λογοτεχνική Γενιά στη Λάρισα παρουσίασε την περασμένη Τρίτη το νέο του βιβλίο από τις εκδόσεις Πατάκη, με τίτλο "Βεντέτες", ο γνωστός δημοσιογράφος του αστυνομικού ρεπορτάζ και πρώην πρόεδρος της ΕΣΗΕΑ, Πάνος Σόμποπος.

Το βιβλίο αφορά το αματηρό έθιμο της βεντέτας στην ελληνική κοινωνία για μια περίοδο που ξεκινά από τη δεκαετία του 1920 και καταλήγει στο 2000 και αφορά περισσότερες από 30 υποθέσεις σε όλη την Ελλάδα με την πλειονότητα αυτών να εστιάζει στην Κρήτη και στη Μάνη.

Καταστροφές και συμφορές

Το συγκεκριμένο βιβλίο, όπως και τα υπόλοιπα έξι, γράφτηκε σύμφωνα με τον κ. Σόμποπο για να στείλει ένα μήνυμα: "Η εκδίκηση - η βεντέτα - οδηγεί σε καταστροφές, σε συμφορές. Δεν πρέπει να παίρνουμε εμείς τον νόμο στα χέρια μας". Όπως τόνισε ο συγγραφέας είναι ένα σοβαρό πρόβλημα που στο πέρασμα του χρόνου έχει "ξεκλιπώσει οικογένειες" και "ερήμισε ολόκληρα χωριά".

Το βιβλίο όπως αναφέραμε καταγράφει περιπτώσεις σε όλη την Ελλάδα - υπάρχει υπόθεση και στη Θεσσαλία - αλλά εστιάζει στη Μάνη και στη Κρήτη όπου εκεί το πρόβλημα ήταν πιο έντονο.

Για την Κρήτη μάλιστα όπως ανέφερε ο κ. Σόμποπος το έθιμο της βεντέτας εξακολουθεί να πληγώνει την τοπική κοινωνία. "Η βεντέτα στη Μάνη και στην υπόλοιπη Ελλάδα τελειώνει. Έχουμε πάρα πολλά χρόνια να δούμε βεντέτες. Διλαδή βεντέτες με όλη τη σημασία της λέξης. Αντίθετα στην Κρήτη δυστυχώς δεν τελειώνει και ούτε πρόκειται να τελειώσει κατά την προσωπική μου εκτίμηση" ανέφερε ο κ. Σόμποπος και ο λόγος όπως τόνισε έχει να κάνει με την ατομία της εκάστοτε πολιτικής εξουσίας.

Χρειάζεται "σταυροφορία"

"Δεν έχει τολμήσει κάποια κυβέρνηση να κηρύξει επιτέλους σταυροφορία κατά της οπλοκατασχής, της οπλοφορίας και γενικά του όπλου που υπάρχει σε κάθε σπίτι. Βγαίνει ένας νέος και πάει στο καφενείο και έχει το όπλο στην τσέπη του. Ε, δεν γίνεται αυτό. Πρέπει κάποτε να τελειώσει" τόνισε ο κ. Σόμποπος. Πρόσθεσε πως για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα στην Κρήτη χρειάζεται η κυβέρνηση να παραμερίσει το πολιτικό κόστος και σε συνεργασία με την εκκλησία να κηρύξουν "σταυροφορία" κατά των όπλων και της "μπυλαλιάς" που είναι σύνθετος φαινόμενο στο νησί.

Ανέφερε μάλιστα ο πολύπειρος αστυνομικός συντάκτης ένα παράδειγμα από το βιβλίο του που

διαδραματίζεται στη Μάνη της δεκαετίας του '30 όπου το πολιτικό συμφέρον ενός βουλευτή αντιτάχθηκε στην οργανωμένη προσπάθεια της τοπικής κοινωνίας να αντιμετωπίσει το θέμα της βεντέτας.

"Αν η κυβέρνηση κάνει στην άκρη το πολιτικό κόστος θα καταφέρουμε πολλά και στην Κρήτη και θα τελειώσει αυτό το βάρβαρο έθιμο γιατί έχει στείλει στον τάφο αμέτρητα θύματα" είπε κλείνοντας την εκδήλωση ο κ. Σόμποπος.

Σεβασμός στη μνήμη αυτών που χάθηκαν

Με 48 χρόνια καριέρας στη δημοσιογραφία και στο αστυνομικό ρεπορτάζ, ο Πάνος Σόμποπος έχει ασχοληθεί επαγγελματικά με κάποιες από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο βιβλίο ωστόσο για τις περισσότερες υποθέσεις που φτάνουν μέχρι και έναν αιώνα πίσω, ο συγγραφέας στηρίχθηκε σε αρχεία της χωροφυλακής, της αστυνομίας, σε εφημερίδες και σε δικαστικές αποφάσεις.

Ωστόσο παρά την λεπτομερή καταγραφή ο συγγραφέας αποφεύγει να αναφέρει στο βιβλίο επώνυμα και τα ονόματα χωριών όπου διαδραματίζεται η εκάστοτε υπόθεση. Και αυτό επειδή όπως ανέφερε ο κ. Σόμποπος σέβεται τη μνήμη των ανθρώπων που χάθηκαν και απ' τη μια πλευρά και από την άλλη. "Δεν χρωστάνε να πληρώνουν και οι επόμενες γενιές επειδή κάποιος από την οικογένεια εντελέσκει σ' αυτές τις υποθέσεις" τόνισε ο κ. Σόμποπος και πρόσθεσε πως για τον ίδιο λόγο, για να μην αναγκάζονται μισά και πάθη, οι υποθέσεις στο βιβλίο σταματούν στο

2000.

Τρ. Τσάτσαρς: Ο κύκλος του αίματος

Στην εκδήλωση για την παρουσίαση του βιβλίου την οποία συντόνισε ο συνταξιούχος δημοσιογράφος του δικαστικού και αστυνομικού ρεπορτάζ, Βαγγέλης Ρηγόπουλος, τοποθετήθηκαν ο Περιφερειάρχης Θεσσαλίας, Δημήτρης Κουρέτας ο αξιωματικός της Ελληνικής Αστυνομίας και διευθυντής της Υποδιεύθυνσης Ακρωτηριασμένων Χρήστος Καλούσιος και ο πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Λάρισας, Τρύφων Τσάτσαρς.

Στην εξαιρετικά ενδιαφέρουσα τοποθέτησή του, ο πρόεδρος του ΔΣΛ αφού αναφέρθηκε αρχικά στη σημαντική παρουσία του κ. Σόμποπου στο χώρο της δημοσιογραφίας, στη συνέχεια ανέλυσε με αφορμή το τελευταίο του βιβλίο την έννοια της βεντέτας, ξεκινώντας από την αρχαιότητα.

"Η βεντέτα σύμφωνα με τους εγκληματολόγους και τους άλλους ειδικούς ερευνητές, είναι κάτολομο της προέγνησης ζωής. Τι συναντάμε από τα πανάρχαια χρόνια, με όλη της την αγριότητα, σε διάφορες μορφές και με διάφορες ονομασίες, ανάλογα με τον τόπο και τον χρόνο. Φυσικά το φαινόμενο δεν ευδοκίμησε μόνον στην Ελλάδα, φαίνεται όμως ότι ιδιαίτερα πρόσφορο έδαφος βρήκε στις μεσογειακές και αραβικές χώρες. Ο όρος «βεντέτα» με τον οποίον αναφερόμαστε σήμερα στο φαινόμενο, προέρχεται από τη λατινική λέξη «vindicta» και σημαίνει πολύ αλλά... εκδίκηση" τόνισε ο πρόεδρος του ΔΣΛ και πρόσθεσε πως ως βεντέτα ορίζεται η αλληλεξόνωση οικογενειών, που βρίσκονται σε διαμάχη για διάφορους λόγους, κυρίως φυσικά για λόγους τιμής.

"Εχει σημασία να κατανοήσουμε πως η εκδίκηση, που συνιστά τον πυρήνα του φαινομένου της βεντέτας, αποτελούσε στην αρχαιότητα επίσημη μορφή απονομής δικαιοσύνης, όπως επί παραδείγματι στην Μινωική Πολιτεία, όπου την αποκαλούσαν «αντιπεπονής» δηλαδή «ανταπόδοση». Όπως επισημαίνει και ο συγγραφέας, η πρώτη πιθανώς ένσταση ή αμφισβήτηση της εκδικητικής αυτής αντίληψης ως επίσημης ή έστω ανεκτικής μορφής απονομής δικαιοσύνης στην αρχαία Ελλάδα, αποδίδεται από τους ιστορικούς μελετητές στον Σωκράτη, ο οποίος υποστήριξε ότι «δεν πρέπει να εκδικούμαστε ούτε να κωποποιούμε κανέναν άνθρωπο, ο,τι κι αν έχουμε πάθει από αυτόν». Εκείνη βέβαια τα χρόνια, αλλά και για πολλά μάλλον ακόμη χρόνια, η ένσταση του Σωκράτη, δεν βρήκε σκεδόν καμία ανταπόκριση" ανέφερε ο πρόεδρος του ΔΣΛ για να συνεχίσει με τη βεντέτα στη νεότερη ελληνική ιστορία.

"Ο συγγραφέας κάνει ιδιαίτερη αναφορά στο φαινόμενο της βεντέτας σε δυο γεωγρα-

φικές περιοχές της Ελλάδας. Στην Κρήτη και στην Μάνη. Εκεί διαδραματίστηκαν και οι περισσότερες από τις υποθέσεις που καταγράφονται στο βιβλίο. Άλλωστε αυτές είναι και οι περιοχές που ταυτίστηκαν όσο καμία άλλη ελληνική περιοχή με το φαινόμενο, καθώς εκεί έχουν συμβεί οι περισσότερες, σκληρότερες και μεγαλύτερες διάρκειας βεντέτες. Κοινό θα έλεγα χαρακτηριστικό στοιχείο και στις δύο περιπτώσεις είναι το εξής: Όποιοι δεν εκδικούνταν τον δολοφόνο συγγενικού του προσώπου, θεωρούνταν ανάνδρους" επισήμανε ο κ. Τσάτσαρς και ανέλυσε ακολούθως τον κύκλο αίματος και τη διαχρονικότητα που χαρακτηρίζει το έθιμο της βεντέτας.

"Τα μέλη της οικογένειας του δολοφονηθέντος, όφειλαν να σκοτώσουν τον δράστη ή άλλα μέλος της οικογένειάς του. Έτσι, ο κύκλος του αίματος που άνοιγε, μπορούσε να κρατάει ακόμη και για δεκαετίες, καθώς οι δολοφονίες μπορούσαν να διαδεχονται η μια την άλλη, ακόμη κι αν μεσολαβούσαν χρόνια μεταξύ τους. Όποιοι δεν εκδικούνταν, θεωρούνταν ανάξιες και δειλές. Τον κορόιδευαν και τον περιφρονούσαν. Έχετε δει υποθέτω τη γνωστή ελληνική ταινία.

"Μακροχρονιαία και Κοιτοκόρηδες", στην οποία οι δύο πρωταγωνιστές, καλούμενοι τρόπον τινά να συνεχίσουν μια βεντέτα, πλην όμως αποστασιοποιούνται μια οι ίδιοι από την λογική της, αποζητούν τρόπο αποφυγής της, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζονται από τους συγγενείς τους κλειστατικά... «Συμφωρισμένο Ζωντοβολό» είχε αποκαλέσει αν θυμάμαι καλά ο Παντελής Ζερβός τον ανεπιτόμο, μόνο και μόνο επειδή δεν ήθελε να συνεχίσει την βεντέτα".

Ολοκληρώνοντας την εισήγησή του ο κ. Τσάτσαρς στάθηκε στη Μάνη όπου η βεντέτα εκεί λεγόταν ειδικότερα «δικωμός». "Όποιοι αρνούνταν ή δίσταζε να εκδικαστεί, τιμωρούνταν και αποπεμπόταν από την μανιάτικη κοινωνία. Κάτι πραγματικά συγκλονιστικό, είναι ο τρόπος που αναφέρονταν στη Μάνη τα αρσενικά παιδιά της οικογένειας ενός δολοφονηθέντος. Οι χίρες μανάδες, τα μεγαλύτερα με έναν και μόνον σκοπό: Να πάρουν πίσω το αίμα του δολοφονημένου πατέρα τους! Το ναούρισμα της χίρας Μανιάτσος στο ορανό ανάστημα της παιδείας στο βιβλίο και με το οποίο του εύχεται να μεγαλώσει γράφονα ώστε να ζήσει το όπλο για να κληθήσει και να αποκόσει τον φονιά, ώστε το «δικωθεί» το αίμα του πατέρα του, είναι απολύτως δηλωτικό... Και σκεφτείτε, ότι σε πολλές μαί πάρα πολλές περιπτώσεις, ο κύκλος του αίματος ξεκινούσε κυριολεκτικά για αιώνια αιτία, ένα συνθήκη διαπληκτισμού, μια μακροπαρατήρηση, μια κτηματική διαφορά, την κλοπή ενός ζώου, αλλά κατέληγε στον αφανισμό ολόκληρων οικογενειών, καθώς η βεντέτα μεταδιδόταν από γενιά σε γενιά...".